

SYLABUS (KARTA PRZEDMIOTU/MODUŁU)

Nazwa przedmiotu/modułu (zgodna z zatwierdzonym programem studiów na kierunku)		Punkty ECTS 2	Numer katalogowy
FILOZOFIA			
Nazwa w j. angielskim		PHILOSOPHY	
Jednostka(i) realizująca(e) przedmiot/moduł (instytut/katedra) KATEDRA NAUK SOPLECZNYCH			
Kierownik przedmiotu/modułu dr. hab. Kazimierz Wojnowski prof. nadzw.			
Kierunek studiów	wielokierunkowe	Poziom stopień III	Profil ogólnoakademicki
		Semestr I i II	
Specjalność	różnospecjalnościowe	Specjalizacja magisterska	Studia doktoranckie
RODZAJE ZAJĘĆ I ICH WYMIAR GODZINOWY (zajęcia zorganizowane i praca własna studenta)			
Forma studiów: stacjonarne		Forma studiów: niestacjonarne	
- wykłady	16	- wykłady	16
- ćwiczenia ...		- ćwiczenia ...	
- przygotowanie pisemnej pracy zaliczeniowej	14	- przygotowanie pisemnej pracy zaliczeniowej	14
- przygotowanie pracy konspektowej	4	- przygotowanie pracy konspektowej	4
-		-	
- praca własna studenta – czytanie literatury	15	- praca własna studenta – czytanie literatury	15
Łączna liczba godzin:		50	Łączna liczba godzin: 50
CEL PRZEDMIOTU/MODUŁU			
<p>Zapoznanie doktorantów z poznawczym charakterem wiedzy filozoficznej, specyfiką myślenia i postawy filozoficznej oraz ukazanie walorów intelektualnych, światopoglądowych filozofii w interpretacji rzeczywistości i wyjaśnianiu jej zjawisk i procesów. Zrozumienie współczesnych konsekwencji w sferze społeczno-kulturowej, technologiczno-naukowej oraz osobowościowo-mentalnej warunkowanej czynnikami przyrodniczymi. Kształtowania społecznie pożądanego postaw humanistycznych i realizacji wartości witalnych oraz rozszerzenie wiedzy ogólnej i zawodowej absolwenta, a także wzbogacanie i kształtowanie jego kulturę intelektualną i humanistyczną oraz osobową aksjologiczną. Kształcenie w zakresie treści przedmiotu umożliwi doktorantom dostrzeżenie i zrozumienie zależności, podobieństw i różnic między naukowym obrazem a praktycznym stanem rzeczywistości przyrodniczej i społeczno-kulturowej, a także służyć będzie dokonywaniu przez nich wyborów aksjologicznych i zajmowania postaw użytecznych. Przyswojenie treści przedmiotu pozwoli doktorantom dokonywać interpretacji wyjaśniających, porównawczych i ocennych oraz sprzyjać będzie pragmatycznym postawom realizującym pozytywne postawy i przedmiotowe dobra.</p>			
METODY DYDAKTYCZNE			
Metoda podająca - wykład z elementami (częściami) konwersatoryjnymi			
EFEKTY KSZTAŁCENIA		Odniesienie do efektów obszaru nauk humanistycznych (H1A) i społecznych (S1A) dla kierunku Filozofia (K)	Odniesienie do efektów obszarów nauk rolniczych i Leśnych (R) oraz Technicznych (T)
Wiedza	E1 Zna terminologię filozoficzną i posiada podstawową wiedzę o genezie filozofii i kultury intelektualnej – mitologii, kosmogonii, teozofii, nauki oraz o strukturze dziedzicznej filozofii oraz podstawowe stanowiska ontologiczne systemów filozoficznych i ich znaczenie dla interpretacji poznania przyrodniczego i społecznego.	K_W01(H1A_W05); K_W02(H1A-W01); K_W03(H1A_W02)	R2A-W02

Wiedza	E2 Zna podstawowe zakresy wiedzy filozoficznej dotyczącej interpretacji człowieka – oraz zna filozoficzne ujęcie człowieka w egzystencjalizmie i personalizmie oraz posiada wiedzę o aksjologii i jej praktycznych zastosowaniach w normatywizmie społecznym – etyce i estetyce, felicytologii.	K_W07(H1A-W03, H1A-W04); K_W08(H1A_W06)	R2P_W02 T2A_W03
Wiedza	E3 Posiada wiedzę o głównych stanowiskach gnoseologicznych i znaczeniu metodologicznego procesu poznania w tworzenia wiedzy społecznej o obiektywnej i adekwatnej prawomocności poznawczej oraz zna ogólne zależności między ideami filozoficznymi a zmianami w sferze kultury i ideologii społecznych oraz zachowań ludzi.	K_W04(H1A_W05, S1A_W06); K_W11(H1A_W09, S1A_W04)	R2A-W07
Wiedza	E4 Posiada wiedzę o skutkach społecznych i ekologicznych użytkowania przyrody i podstawowych interpretacjach naturalistycznych człowieka i społeczeństwa, a także ma orientację w dziedzinie oddziaływania i współzależności między kultura i naturą.	K_W012(S1A_W02); K_W14(S1A_W09)	R2A_W06 R2A_W04 T2A_W01
Umiejętności	E5 Posiada umiejętność analizy i interpretacji wiedzy filozoficznej w zakresie jej znaczenia dla kultury intelektualnej i artystycznej oraz stosunków międzyludzkich oraz rozumie znaczenie wiedzy teoretycznej w wyjaśnianiu konieczności w przyrodzie i społeczeństwie przyczynowym prawidłowości oraz zna rodzajowe determinizmy i konieczności w przyrodzie i społeczeństwie.	K_02(H1A_U03); K_U5(H1A_U04)	R2A_U02 T2A_U05
Umiejęt	E6 Umie korzystać z przedmiotowych aksjologii w wyrażaniu własnego stanowiska i w ocennej waloryzacji stanowisk innych oraz wyjaśniać przyczyny i uzasadniać skutki występujące w sferze funkcjonowania wartości.	K_U13(H1A_U07, H1A_U08, H1A_U09)	R2A_U02; T2A_U01
Umiejętności	E7 Posiada umiejętność korzystania z wiedzy przyrodoznawczej dla potrzeb poznawczych sfery społecznej i umie interpretować, uzasadniać i wyjaśniać zjawiska i procesy zależności między przyrodą a działalnością człowieka, a także posiada zdolność osądu wartościującego zjawisk przyrodniczych oraz umiejętność stosowania aksjologii etycznej i moralnej w odniesieniu do relacji człowiek przyroda.	K_U17(H1A_U06); K_U7(H1A_U02)	R2A_U06; T2A_U09
umiejętności	E8 Posiada umiejętność rozumienia specyfiki poznawania przyrody i jej stosowania w dokonywaniu uzasadnionego wyboru w zakresie realizacji potrzeb wykorzystujących zasoby przyrody oraz umiejętność zachowania się utrwalającego stan środowiska naturalnego, a także umiejętność klasyfikowania wiedzy przyrodoznawczej i wykorzystania wiedzy o prawidłowościach przyrodniczych w działaniach własnych.	K_U21(H1A_U01, H1A_U06); K_U11(H1A_U06)	R2A-U04; R2A-U05; T2A_U10
Kompetencje społeczne	E9 Potrafi posiadaną wiedzę i umiejętności wykorzystywać w dalszym rozwoju intelektualnym i doskonaleniu umiejętnościowym oraz ma świadomość potrzeby dyskusji o zagadnieniach filozoficznych w przedmiocie spraw osobowych człowieka oraz kwestii społecznych, a także potrafi formułować stanowisko aksjologiczne i realizować zawarte w nim wartości etyczne i poznawcze oraz wyraża zaangażowanie w aktywności społecznej i postaw na rzecz tolerancji.	K_K01; H1A_K01 H1A_K06); K_K02(H1A_K01)	R2A_K01; T2A_K01; R2A_K04
Komp. społ.	E10 Jest przekonany o potrzebie stosowania wiedzy z zakresu filozofii przyrody w swoim rozwoju poznawczym i ma świadomość wartości etyki środowiska dla własnego rozwoju moralnego oraz jest przekonany konieczności propagowania wartości witalnych i zdrowego styl życia, a także o społecznej potrzeby ochrony środowiska przyrodniczego.	K_K06(K1A_K04); K_K07(K1A_K05)	R2A_K07; T2A_K02
Komp. Społ.	E11 Posiada kwalifikacje do projektowania etycznych postaw wobec przyrody organicznej i nieorganicznej oraz dostrzega realne i potencjalne dysfunkcje w środowisku przyrodniczym, a także posiada wrażliwość etyczną i zdolność poznawczą nakierowaną na racjonalne używanie zasobów przyrodniczych.	K_K03(H1A_K03); K_K09(H1A_K3)	R2A_K06; T2A_K05
Metody weryfikacji efektów kształcenia Praca pisemna opisowa zaliczeniowa z zakresu efektów wiedzy i wskazanych efektów umiejętności oraz kompetencji. Po pierwszym semestrze praca konspektowa z zakresu wskazanych efektów umiejętności i kompetencji.		Numery efektów E1, E2, E3, E4, E5, E8, E9, E11 E6, E7, E10	

TRZĘŚCI KSZTAŁCENIA

I. ONTOLOGICZNE ASPEKTY BYTU PRZYRODNICZEGO /4 godz./

1. Struktura poznawcza wiedzy filozoficznej.
typologia wiedzy, rodzajowość wiedzy, zakresy poznawcze
2. Filozoficzne interpretacje bytu naturalnego.
kosmogoniczność, teogoniczność, tomizm, wariabilizm, panteizm
3. Fizykalistyczne i biologiczne aspekty przyrodoznawstwa w filozofii.
determinizm, fizykalizm, witalizm
4. Filozofia nauki – scjentyzm, pozytywizm filozoficzny.
status ontyczny nauki, pragmatyzm nauki, prawdopodobieństwo poznawcze

II. GNOSEOLOGICZNO-EPISTEMOLOGICZNE ASPEKTY BYTU

NATURALNEGO I OSOBOWEGO /3 godz./

5. Epistemologia – filozoficzne interpretacje wiedzy.
racjonalizm, status teoretyczny, funkcjonalność wyjaśniania
6. Metodologia poznania w przyrodoznawstwie.
empiryzm, hipotetyzm, indukcjonizm, dedukcjonizm
7. Teorie ogólne w przyrodoznawstwie.

status teoretyczny, struktura teorii, metateorie

III. FILOZOFICZNE KONTEKSTY BYTU LUDZKIEGO / 5 godz./

8. Koncepcje człowieka w filozofii antycznej.
sokratyzm, platonizm, cynizm, arystotelizm, stoicyzm
9. Osoba ludzka w filozofii personalistycznej.
jednostka ludzka, człowiek, podmiotowość, człowieczeństwo
10. Człowiek w filozofii egzystencjalistycznej.
istnienie, egzystencja, istota, esencja
11. Osobowość- psychoanaliza, behawioryzm, pragmatyzm, utylitaryzm.
wymiary subiektywności, obiektywizacje przedmiotowe jaźni

IV. AKSJOLOGICZNE ASPEKTY BYTU NATURALNEGO I KULTUROWEGO /4 godz./

12. Aksjologia jako teoria wartości.
ontyczny status wartości, struktury wartości, funkcjonowanie wartości
13. Etyczne i moralne aspekty bytu naturalnego.
biobyty, ekosfera, witalność
14. Aksjologia osoby ludzkiej.
prawda, dobro, piękno - historyczno-kulturowe ekspozycje
15. Postmodernizm jako filozoficzna interpretacja kultury.
metafizyczność kultury, kulturowa instantyzacja, kultura jako opozycja
16. Filozoficzne ujęcia piękna – artyzm, sztuka, estetyka.
chaos, ład, pragmatyzacja piękna, utylitarność artyzmu

Formy i kryteria zaliczenia przedmiotu/modułu

Zaliczenie z oceną w formie przygotowania pisemnej pracy zaliczeniowej i pełnego dyskursywno-dialogowego uczestnictwa w realizacji przedmiotu – może być także stosowana bieżąca kontrola stopnia zapoznawania przez doktorantów zakresu treści z wykładanego przedmiotu oraz poleconych do wykonania zadań. Kryteria zaliczenia: definiuje i objaśnia pojęcia i kategorie wiedzy filozoficznej oraz interpretuje wyjaśniająco, porównawczo i ocennie podstawowe problemy wiedzy naukowej, zjawisk kultury i praktyki społeczno-technicznej.

Procentowy udział w
końcowej ocenie
całkowity / pełny (100%)

WYKAZ LITERATURY

Literatura (zalecana):

1. Ajdukiewicz K. Zagadnienia i kierunki filozofii. W-wa
2. Tatarkiewicz W. Historia filozofii. t I, II, III. W-wa 2002
3. Stępień A. Wprowadzenie do filozofii. Lublin 1979
4. Fuller B. A. G. Historia filozofii t I i II. W-wa 1963
5. Marteus E. Schnadelbach H. Filozofia. Podstawowe pytania. W-wa 1995
6. Kierunki filozofii współczesnej, cz. I i II. Toruń 1995
7. W. Kot. Przegląd dziejów europejskiej myśli filozoficznej, W-wa 1989
8. Kotarbiński T. Medytacje o życiu godziwym. W-wa 1975
9. Wciórka L. Filozofia przyrody. Poznań 1993
10. Mejbaum W. Teorie wiedzy i metodologia nauk empirycznych. W-wa 1985
11. Skolimowski H. Filozofia żyjąca. W-wa 1994
12. Grzegorzczak A. Życie jako wyzwanie. W-wa 1993
13. E. Cassere, Esej o człowieku. Wstęp do filozofii kultury. W-wa 1971.
14. Bańka J. Filozofia cywilizacji. Katowice 1980
15. Waloński J. Epistemologia. Poznanie, prawda, wiedza, realizm. W-wa. 2005.
16. Stróżowski W. Ontologia. Kraków 2003 Wyd. Znak
17. Heller W. Filozofia przyrody. Kraków 2004 Wyd. Znak
18. Darowski R. Filozofia człowieka Kraków 2008. Wyd. WAM
19. Skarga B. Tercet metafizyczny, Kraków 2007. Wyd. Znak
20. Gadacz T. Historia filozofii XX wieku. Nurty. T 1. Kraków 2008. Wyd. Znak
21. Groble A. Metodologia nauk. Kraków 2006. Wyd. Znak
22. Król M. Filozofia polityczna. Kraków 2007. Wyd. Znak
23. Tatarkiewicz W. Historia estetyki, t. 1 i 2. Wrocław-Warszawa-Kraków. 1962, 1967 Ossolineum
24. Sobczyńska B. Sztuka badań eksperymentalnych. Poznań 1993. Wyd. UAM
25. Such Jan – wybrane prace z metodologii nauki

Wykładowca może polecić do przeczytania literaturę monograficzną z filozofii przyrody techniki, nie uwzględnioną w niniejszym spisie. Obowiązuje znajomość minimum jednej pozycji bibliograficznej.

28.09.2013r. Autor sylab usa (karty przedmiotu) Prof. UP dr hab. Kazimierz Wojnowski